

**Циганка-ворожка.** 1841. [С.-Петербург]. Брістольський папір, акварель. 26,5 x 20,7. НМТШ, № г-824.

Праворуч унизу коричневою аквареллю авторські дата та підпис: **1841. Шевченко.** На звороті олівцем напис: **T. Schevchenko.** На паспарту внизу бронзовою фарбою друкованим шрифтом відтиснуто: **T. Schevchenko.**

**Письмо в Москву** // Литературная газета. – СПб., 1841. – 7 октября.

**Podbereski R.** Kilka slyw o pracach malarskich w Petersburskiej Akademii Sztuk oraz o Polskich Artystach tamże pracujących, w szczegylności, z powodu rocznej wystawy w tejże Akademii / R. Podbereski // Tygodnik Petersburski. – 1842. – 14. 05.

**Из воспоминаний Т. Г. Шевченка** (Запись Г. Н. Честаховского) // Киевская старина. – 1895. – Т. XLVIII – Февраль. – С. 139.

**Новицький Ол.** Тарас Шевченко як маляр / Ол. Новицький. – Львів; М. : Накладом Наукового Товариства імени Шевченка, 1914. – С. 67. – № 444.

**Айзеншток И.** Судьба литературного наследства Т. Г. Шевченко (обзор) / И. Айзеншток // Литературное наследство. – 1935. – № 19–21. – С. 429, 483.

**Антонович Д.** Т. Шевченко як маляр / Д. Антонович // Шевченко Т. Повне видання творів : [у 16 т.] / За ред. П. Зайцева. – Варшава; Львів : Український науковий інститут, 1937. – Т. 12. – С. 86.

**Владич Л.** Картини і малюнки Т. Г. Шевченка в музеях і приватних збірках / Л. Владич // Літературна газета. – 1938. – 18 жовтня.

**Білецький І.** Малюнок в акварелі / І. Білецький // Образотворче мистецтво. – 1939. – № 2–3. – С. 56–60.

**Болясний І. Л.** Шевченко-художник / І. Л. Болясний // Великий поет-революціонер : науково-літературний збірник Одеського державного університету, присвячений 125-річчю з дня народження Т. Г. Шевченка. 1814–1839 / Редкол.: М. О. Савчук (відп. ред.) та ін. – Одеса : Одеський держ. ун-т, 1939. – С. 225.

**Раєвський С.** Т. Г. Шевченко і П. А. Федотов / С. Раєвський // Образотворче мистецтво. – 1939. – № 2–3. – С. 37–41.

**Республіканська ювілейна Шевченківська виставка у Києві** : каталог-путівник. – К., 1941. – С. 24. – № 113.

**Скворцов А. М.** Художник Тарас Шевченко / А. М. Скворцов. – М.; Ленинград : Искусство, 1941. – С. 26.

**Говдя П.** Т. Г. Шевченко-художник. Нарис / П. Говдя. – К. : Мистецтво, 1955. – С. 13.

**Клинченко В.** Там, где расцвел гений поэта. (Тарас Шевченко в Петербурге) / В. Клинченко // Рабочая газета. – 1958. – 9 марта.

**Матвієць І. Б.** Естетичні погляди Шевченка / І. Б. Матвієць // Питання шевченкознавства. Вип. 1. – К. : АН УРСР, 1958. – С. 55.

**Білецький П. О.** Шевченко і Рембрандт / П. О. Білецький // Збірник праць сьомої наукової шевченківської конференції. – К. : Вид-во АН УРСР, 1959. – С. 130.

**Хінкулов Л. Ф.** Тарас Шевченко. Біографія / Л. Ф. Хінкулов. – М. : Гослитиздат, 1960. – С. 55, 61–62.

**Затенацкий Я.** Тарас Григорьевич Шевченко / Я. Затенацкий. – М. : Гос. изд-во изобразительного искусства, 1961. – С. 4.

**Таранущенко С. А.** Шевченко-художник / С. А. Таранущенко. – К. : Радянська Україна, 1961. – С. 12–14.

**Шевченко Т. Г.** Повне зібрання творів : у 10 т. / Т. Г. Шевченко; ред. колегія: О. І. Білецький та ін. – К. : Вид-во АН УРСР, 1961. – Т. 7, кн. 1. Живопис. Графіка. 1830–1847. – С. 16–17.

**Касіян В. І.** Мистецька спадщина Шевченка і нове в її дослідженні / В. І. Касіян // Збірник праць ювілейної десятої наукової шевченківської конференції. – К., 1962. – С. 34.

**Чумак К. В.** До атрибуції деяких малюнків Т. Г. Шевченка у зв'язку з їх реставрацією / К. В. Чумак // Питання шевченкознавства. Вип. 3. – К. : АН УРСР, 1962. – С. 66.

**Говдя П.** Національна своєрідність творчості Шевченко-художника / П. Говдя // Шевченко-художник. Матеріали наукової конференції, присвяченої 100-річчю з дня смерті Т. Г. Шевченка. – К. : Мистецтво, 1963. – С. 22, 25, 28.

**Затенацький Я.** Полум'яний поборник народності й реалізму / Я. Затенацький // Тарас Шевченко-художник. Дослідження, розвідки, публікації. – К. : Мистецтво, 1963. – С. 7.

**Касіян В. І.** Мистецтво Тараса Шевченка / В. І. Касіян. – К. : Знання, 1963. – С. 6.

**Тарас Шевченко:** Документи і матеріали (1814–1963) / Упоряд. І. Л. Бутич, Я. Р. Дашкевич, І. К. Сарана та ін. – К. : Держполітвидав УРСР, 1963. – С. 9.

**Юбилейная** художественная выставка, посвященная 150-летию со дня рождения Т. Г. Шевченко : каталог. – К. : Мистецтво, 1964. – С. 6.

**Затенацький Я.** Українське мистецтво першої половини XIX ст. / Я. Затенацький. – К. : Мистецтво, 1965. – С. 51.

**Анісов В., Серeda Є.** Від підмайстра до академіка. Нарис про Шевченка-художника / В. Анісов, Є. Серeda. – К. : Мистецтво, 1967. – С. 37.

**Історія** українського мистецтва : в 6 т. / Головна ред. кол.: М. П. Бажан (голова) та ін. – К. : АН УРСР, Головна ред. УРЕ, 1969. – Т. 4, кн. 1. Мистецтво кінця XVIII – першої половини XIX століття. – С. 194.

**Шевченківський** словник : у 2 т. / АН УРСР, Ін-т літ-ри ім. Т. Г. Шевченка / Ред. кол.: Є. П. Кирилюк та ін. – К. : Головна ред. УРЕ. – Т. 1. – 1976. – С. 29, 121, 401; Т. 2. – 1977. – С. 60, 112, 173, 333.

**Степовик Д. В.** Українське мистецтво першої половини XIX століття: нариси з історії українського мистецтва / Д. В. Степовик. – К. : Мистецтво, 1982. – С. 158, 180.

**Жаборюк А. А.** Мистецтво живопису і графіки на Україні в першій половині і середині XIX століття / А. А. Жаборюк. – К.; Одеса : Вища школа, 1983. – С. 76.

**Т. Г. Шевченко.** Біографія / [В. С. Бородін, Є. П. Кирилюк, В. Л. Смілянська, Є. С. Шаблійовський, В. Є. Шубравський]; ред. Є. П. Кирилюк. – К. : Наукова думка, 1984. – С. 61.

**Тарас Шевченко.** Живопис. Графіка : альбом / Автор-упорядник Д. Степовик. – К. : Мистецтво, 1984. – С. 10.

**Тарахан-Берега З.** Шевченко – поет і художник: До проблеми єдності образного мислення / З. П. Тарахан-Берега. – К. : Наукова думка, 1985. – С. 72.

**Шевченко-художник** : каталог виставки. До 170-річчя з дня народження. – К., 1986. – С. 8.

**В сім'ї** вольній, новій: Шевченківський збірник. Вип. 4. – К., 1988. – С. 331.

**Степовик Д.** Скарби України / Д. Степовик. – К. : Веселка, 1991. – С. 111.

**Національний музей** Тараса Шевченка : [альбом] / Упоряд.: Т. Андрущенко, С. Гальченко. – К. : Мистецтво, 2002. – С. 200. – № 23.

**Яцюк В.** Малярство і графіка Тараса Шевченка: спостереження, інтерпретації / В. Яцюк / Зредагував В. Козирський. – К. : Рада, 2003. – С. 39–51.

**Історія** української культури : у 5 т. / голов. ред. Б. Є. Патон; НАН України. – К. : Наукова думка, 2005. – Т. 4, кн. 2. Українська культура другої половини XIX століття. – С. 1045.

**Шевченко Т.** Повне зібрання творів : у 12 т. / Т. Шевченко; голова ред. кол. М. Г. Жулинський; НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка. – К. : Наукова думка, 2005. – Т. 7. Мистецька спадщина. Живопис і графіка. 1830–1843. – С. 383–384. – № 35.

**Овсійчук В.** Мистецька спадщина Тараса Шевченка у контексті європейської художньої культури / В. Овсійчук. – Львів : Ін-т народознавства НАН України, 2008. – С. 62, 71.

**Мойсеїв І.** Космос Тараса Шевченка: поезія, проза, образотворчість. Культурологічне дослідження семантики і числокодів / І. Мойсеїв. – К. : УкрСІЧ, 2009. – С. 22, 82.

**Симоненко Р.,** Берестенко В. Тарас Шевченко та його доба : у 3 т. / Р. Симоненко, В. Берестенко. – Харків : Фоліо, 2013. – Т. 1. – С. 145, 357; Т. 2. – С. 220.

**Тарас** Шевченко. Мистецька спадщина / Переднє сл. Д. Стуса, Т. Чуйко; наук. комент. та упоряд. Ю. Шиленко [та ін.]. – К. : Мистецтво, 2013. – С. 265. – № 16.

**Шевченко-художник.** Бібліографічний покажчик (1839–2012) : у 2 т. / Упоряд.: Н. І. Орлова, Л. І. Буряк, Б. А. Короленко. – Т. 1. – К. : ДП НВЦ «Пріоритети», 2013. – 434 с.

**Шляхами** Великого Кобзаря : атлас / [упоряд.: Л. М. Веклич, Н. О. Крижова; авт. текстів: О. В. Білоконь та ін.; відп. ред. Н. О. Крижова]. – К. : ДНВП «Картографія», 2013. – С. 24.

**Тарас** Шевченко: І слово вічнеє, і образ невідцвітний... / Вст. сл.: Д. В. Стус; Упоряд.: К. В. Барановська, І. І. Кізема, Т. П. Чуйко, Ю. А. Шиленко. – К. : «Символ-Т», 2014. – С. 54–55.